

»Διὰ τὰ μὴ σὰς βαρύνω δὲ πλείοτερον μὲ τὸν λόγον μου, συγχωρήσατέ μοι τὰ τὸν τελειώσω, ἠμποτείνων εἰς ἕνα ἕκαστον ἀπὸ σὰς τὸν λόγον Ῥωμαίου τινὸς δικτάτορος, ὅστις ἀφ' οὗ ἐκινδύνευσε καὶ ἠνδραγάθησεν ἐνδόξως, ὥστε κατελαμπρύνθη διὰ τὸν ὁποῖον ἔδειξε ζῆλον ὑπὲρ τῆς σωτηρίας τῆς πατρίδος του, εἶπε: *Macte virtute esto.*»

**

ΤΡΙΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ

Ἀφιερῶνται τοῖς ὑπουργοῖς τῆς Ἑλλάδος.

Ἐστρατηγὸς Γράντ, ὁ νικητὴς τῆς Ῥιχμόνδης καὶ πρόεδρος τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν, ἐκρατήθη ἐν Οὐασιγκτῶνι ὡς διελάσας ἐφ' ἀμάξης διὰ τῆς πόλεως μεθ' ὑπερβαλλούσης ταχύτητος.

Ἄμα κρατηθεὶς ὁ στρατηγὸς πρότεινε ν' ἀποτίσῃ τὸ τεταγμένον πρόστιμον ἄλλ' ὁ κλητὴρ ἀπήνησεν αὐτῷ ὅτι μὴ ἔχων τὴν ἄδειαν τοῦ εἰσπράττειν τὰ πρόστιμα τὰ ἐπὶ παραβάσει τῶν ἐπὶ τῶν ὁδῶν κανονισμῶν, ἠναγκάζετο ν' ἀπαιτήσῃ παρ' αὐτοῦ ἕνα ἐμφανισθῆ ἐνώπιον τῶν ἀρμοδίων ἀρχῶν. Ὁ στρατηγὸς ἀναγκασθεὶς νὰ ἐνδώσῃ, μετέβη εἰς τὸν παρακείμενον σταθμὸν, ὅπου ἀπέτισε τὸν εἰς τὸν νόμον φόρον.

Παρόμοιόν τι ἐγένετο καὶ ἐπὶ τῆς κυβερνήσεως τοῦ Λίγκολν.

Ἐν ἡνίοχος τοῦ προέδρου προχωρήσας ποτὲ εἰς τὰ δενδρόφυτα μέρη ἀγυῖας τίνος, ἐκρατήθη ὑπὸ κλητῆρος διατάξαντος αὐτὸν νὰ τὸν ἀκολουθήσῃ εἰς τὸν ἀστυνομικὸν σταθμὸν. Ὁ ἡνίοχος ἠρήθη ἄλλ' ὁ Λίγκολν, μαθὼν περὶ τίνος ἐπρόκειτο, ἔλαβε τὸν κλητῆρα πλησίον του, ἐντὸς τῆς ἀμάξης, καὶ διετάξε τὸν ἡνίοχον νὰ διευθυνθῆ πρὸς τὸν σταθμὸν, ὅπου ἀπέτισε τὸ πρόστιμον.

Ἴδού δύο λαμπρὰ δείγματα τῆς ἐνώπιον τοῦ νόμου ἰσότητος ἄλλὰ προσθέσωμεν καὶ τρίτον.

Ἐστὸς ὁ λόρδος Παλμερσῶν μεταβαίνων ποτὲ εἰς τὴν ἐξοχὴν αὐτοῦ διὰ τοῦ σιδηροδρόμου, καθ' ἣν συγγμὴν εἰσῆρχετο ἐντὸς τῆς ἀμάξης εἶδεν ἐντὸς ἐτέρου διαμερίσματος τὸν φίλον αὐτοῦ λόρδον Κλαρενδῶνα, καὶ ἔδραμε πρὸς τὸ μέρος τοῦτο, θέλων νὰ συνοδοιπορήσῃ μετ' αὐτοῦ. Μόλις ἐφθασεν ἀπὸ τῆς μιᾶς ἀμάξης εἰς τὴν ἄλλην καὶ ἐδόθη τὸ σύνθημα τῆς ἀναχωρήσεως.

Ἐστὸς ὁ λόρδος Παλμερσῶν ὁμοῦ ἀναβαίνει εἰς τὴν βαθμιδὰ τῆς ἀμάξης, ὅπου ἦτο ὁ φίλος αὐτοῦ, ὅτε μία λέξις τοῦ ἀστυνομικοῦ κλητῆρος σταματᾷ αὐτόν. *The law forbid* (ὁ νόμος τὸ ἀπαγορεύει). Ὁ πρωθυπουργὸς τῆς Ἀγγλίας δὲν ἀντέστη πρὸς τὸν νόμον, ἀλλ' ἀνέμεινε ἐπὶ δύο ὥρας τὴν ἀναχώρησιν τῆς ἐπομένης ἀμαξοστοιχίας.

Ἐστὸς ὁ Κροῖσος, ὁ πλουσιώτερος τῆς Ἀσίας βασι-

λεὺς, δείξας εἰς τὸν σοφὸν Σόλωνα ἅπαντας τοὺς θεσαυροὺς αὐτοῦ, ἠρώτησεν, ἐὰν νομίζῃ αὐτὸν δλοβιώτατον. Οὐχί, ἀπεκρίθη ὁ Σόλων δλοβιώτατον νομίζω Τέλλον τὸν Ἀθηναῖον διότι γεννηθεὶς ἐν ἐλευθέρῃ πατρίδι, καὶ ἀποκτήσας καλὰ καὶ ἀγαθὰ τέκνα, ἐν προβεσηκυῖα ἡλικίᾳ ἔπεσε μαχόμενος ὑπὲρ πατρίδος.

ΑΛΗΘΕΙΑΙ

* * Μεγαλοφυῆς τις πολιτικὸς ἀνὴρ κατορθοῦ ἐνίοτε νὰ εἰσαγάγῃ τὸ ἔθνος του εἰς νέας καὶ ἐνδόξους ὁδοὺς, ἀλλ' εἰς δλοκλήρος λαὸς οὐδέποτε εἶνε ἀρκούντως πεφωτισμένος ὅπως ἀποφύγῃ τοὺς σκοπέλους, καθ' ὧν ἐθραύσθη τὸ μεγαλεῖον τῶν προγόνων. «Ἐκ τῆς ἱστορίας οὐδεὶς οὐδέποτε οὐδὲν ἐδιδάχθη», λέγει ἀρχαῖόν τι ἀπόφθεγμα, ὅπερ καὶ ἡμεῖς ἐν Ἑλλάδι δὲν διεψεύσαμεν.

* * Τὰ ἔργα τῆς εἰρήνης εἶνε ἡ ἀρίστη πρὸς πόλεμον παρασκευή.

* * Τὸ ψεῦδος, ἡ διαβολή, ἡ συκοφαντία, ἡ ἀπάτη, ἡ κακολογία, ἡ ὕβρις, ἡ φιλονεικία, ἡ προδοσία κλπ. προέρχονται ἐκ τῆς κακῆς χρήσεως τῆς γλώσσης, ἐκ τῶν ὁποίων κακῶν ὁ βωβὸς εἶνε ἀπηλλαγμένος.

ΛΥΠΗΡΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ

Α'

Ἰλιᾶς κλωνάρι δόστε μου, γιὰ τὴν ἡ δάφνη τώρα
Ἐστὴ γῆ μας δὲν φουντώνει πλιὰ, εἰς ἄλλη βγαίνει χώρα.
Φέρτε κυπαρισσοῦ κλαδί τὴ λύρα νὰ στολίσω,
Καὶ λυπηρὸ, νεκρόσιμον τραγοῦδι ν' ἀρχηνίσω. . . .
Ἄχ' σὲ ἡμέραις σὺν αὐταῖς, π' ἀνὰ στασι μωρίζει,
Καὶ τὸ φεγγάρι ὁ Σταυρὸς τῆς λευτεριάς κρεμνίζει,
Σὲ μέραις ποῦ θὰ ψάλλουνε ὁ Χριστὸς Ἀνέστη ἄλλοι,
Ἡ λύρα ἡ Ἑλληνικὴ μοιρολογᾷ, δὲν ψάλλει!
Φέρτε κυπαρισσοῦ κλαδί, αὐτὸ σ' ἐμᾶς ταυριάζει,
Ἡ δάφνη θέλει μέτωπα ἦψηλὰ καὶ δὲν μᾶς μοιάζει. . .

Β'

Ἄλλοῦ, ἄλλοῦ, εἰς ἄλλη γῆ, εἰς ἄλλαις χώραις βγαίνει.
Δὲν τὴν ὀροῖζει τὸ νερὸ μονάχο, τὴν μαρμαίνει.
Τὰ πᾶνεμένα τῆς κλαδίᾳ σ' τὸ αἶμα ξεφωτύνουν. . . .
Δὲν βγαίνουν τὰ λουλούδια τῆς ἐκεῖ ποῦ ξεφαντώνουν,
Ἐστὶ θέατρα καὶ σ' τοὺς χοροὺς, τὰ Φράγκικα τραγοῦδια. . .
Ἐστὸς κάμπους τῆς τιμῆς ἀνοῦθον τ' ἀθάνατα λουλούδια!
Φύλλο, κλαδί δὲ βρίζεται σ' ἐμᾶς, μὴ τὸ ζητεῖτε,
Στὸ Κοιμητῆρι μοναχὰ δαφνώνα θενὰ βροῖτε.
Ἐκεῖ ποῦ ἡ Μαρτυρικὴ νυχτὴ ἔσθλησαν ἡμέραις,
Τῆς Ἁγίας Λαύρας τὰ παιδιὰ, τῶν νύθων οἱ Πατέρες. . .
Τῶν νύθων, ναί! δὲν μοιάζομεν ἐμεῖς παιδιὰ δικὰ τους,
Καὶ δὲν ἐλάβαμε ζωὴ ἀπ' τὴν πλατιὰ καρδιά τους.
Ἐστὸς τὸ αἶμα στέρεψε ποῦ Κοινωνία ἐγένη,
Ἐστὸς Καραϊσκού τὴν καρδιά, σ' τὰ στήθια τοῦ Κανάρη.
Ἐστὸς αἰτόποῦλα ὅπως τοῦ ἀφίτη,

Λιοντάρι τὸ λιοντάρι. . .

Καὶ πέστε μου, αἰτοῦ φωτὶς ἀν' ἔγη ἡ ματιά μας,
Καὶ ἀπὸ χαίτη λιονταριοῦ μὴ τριχὰ τὰ μαλλιά μας!

Γ'

Σόπασε, Μοῦσα, σόπασε! παραῖτα τὸ φαρμάκι,
Ἡ ψάλε τῆς Ματὰ μ' Ἀγκὼ κανένα τραγοῦδάκι. . .
Γίνου καθρέφτης τοῦ καιροῦ ποῦ ζῆς, δυστυχισμένη,
Καὶ ἔσχασε τὴ γενεὰ ποῦ ζῆ κ' ἀποθαμμένη. . .
Ἄς μὴ σ' ἀνάβῃ τὴν καρδιά τῆς Λαύρας, τὸ μαρτυρεῖ!
Μήπως θάρρεῖς πῶς ἡ Ἑλλὰς ἐκεῖ ἐν νῆ, εἶναι τοῦ τῆς. . .

Ἐκεῖν' ἐπίστευε Θεοῦ, μὰ τούτῃ δὲν πιστεύει·
 Χυδαῖος μόνου τοῦ Θεοῦ τὸ ὄνομα λατρεύει. . .
 Ἐκεῖν' ἦτον ἡ Ἑλλάς τῆς Λαύρας, τοῦ Μαρτίου,
 Καὶ τούτῃ, ἡ σημερινὴ Ἑλλάς, τοῦ Σολωνείου. . .
 Ἡ πρώτη ἐτραγουῦσα μὲ τὸ βαρὺ Μηλιώτη,
 Καὶ τούτῃ τώρα τραγουδεῖ ἐκεῖ ποῦ ξεφαντώνει.
 Μπροστὰ ἰσὴ δευτέρῃ ἢ πρώτῃ νὰ προβάλλῃ;
 Ἡ μὴ ἐφοῦκτενε σπαθί, χειρόχετι βάζ' ἢ ἄλλῃ. . .
 Ἄχ' ἢ Ἑλλάς ἀπέθανε κ' οἱ Ἕλληνές τῆς ὅλοι,
 Καὶ τὸ μεγάλο χέρωσαν τὰ γρόνια περιόβλι!

Δ'

Ἀπὸ τῆ μίαν ἄκρα τῆς ἕως τὴν ἄλλη τῶρα,
 Ἀνάσσει τῆς Ἀνατολῆς καὶ καίεται ἡ χώρα·
 Ὁ κόσμος ὅλος ἴσ' ἄρματα τὰ χέρια του ξαπλώνει,
 Λαοὶ μὲ δίχως ὄνομα, ἀκόμη καὶ ἡ Κίνα,
 Καὶ μόνου, μόνου ἡ Ἑλλά· τὰ χέρια τῆς σταυρώνει·
 Τῆς φθάν' ἢ Πελοπόννησος, τῆς φθάνει ἢ Ἀθήνα. . .
 Τί εἶναι τῆς Ἀνατολῆς τὸ ζήτημα γὰρ Κεῖνη,
 Καὶ τί ἂν τόσα τῆς παιδιὰ ἴσ' αἰσίδερα παθιάζουσι;
 Ἄν τῆ Μακεδονία τῆς ὁ Σλαβος καταπίνῃ,
 Καὶ τὴν κληρονομία τῆς ἡρόδοσοι ματιάζουσι; . . .
 Σώπασε, Μούσα, σώπασε' παραῖτα τὸ φαρμάκι,
 Ἡ ψάλε τῆς Ματὰ μ' Ἀγκῶ κανένα τραγουδάκι. . .
 Γίνου καθρέφτης τοῦ καιροῦ ποῦ ζῆσι, δυστυχισμένη,
 Καὶ ξέχασε τῆ γενεὰ ποῦ ζῆ κ' ἀποθαμμένη. . .
 Φέρτε κυπαρισσιῶ κλαδί, αὐτὸ σ' ἐμὰς ταιριάζει,
 Ἡ δάφνη θέλει μέτωπα ἴψηλά καὶ δὲν μὰς μοιάζει. . .

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Θάλασσα ἐκ γάλακτος.

Ἀναγινώσκων εἰς τὸ *Λεξικὸν τῶν ἰατρικῶν ἐπιστημῶν* τὸ περὶ θαλάσσης ἄρθρον τοῦ κ. Ροχὰς, γράφει ὁ κ. Σιοφφὲ, ἐν ᾧ ὁ συγγραφεὺς αὐτοῦ ἀποδίδει τὸ φαινόμενον τῆς ἐκ γάλακτος θαλάσσης εἰς στρώματα ζωαρίων ἐπιπλεόντων ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τοῦ ὕδατος, ἀπεφάσισα νὰ δημοσιεύσω τὴν ἐξῆς παρατήρησιν·

Τὸ ἀτμόπλοιο *Hooghly*, ταξειδεύον εἰς τὴν Κίνα, εἰσῆρχετο τῇ 17 Ἰανουαρίου 1874 εἰς τὸν κόλπον τῆς Βεγγάλης ἐπ' αὐτοῦ ἐπέβαινον καὶ ἐγώ. Μετὰ ὥραιάν τινα ἡμέραν, ὁ ἥλιος ἤρχισε νὰ χάνηται εἰς τὸν ὀρίζοντα, ὅτε οἱ περιδιαβάζοντες ἐπὶ τοῦ καταστρώματος ἐπιβάται δημοφώνως ἀνέκραξαν· Τί οὐμίχλη εἶνε αὕτη! Πραγματικῶς δὲ ὁ οὐρανὸς καὶ τὰ ἄστρα, ἅτινα ἐλαμπύριζον ὀλίγω πρότερον, εἶχον παντελῶς ἀποκρυβῆ· βαθμηδὸν ὅμως οἱ ὀφθαλμοὶ συνεθίσαντες εἰς τὴν μεταβολὴν ταύτην διέκρινον ὅτι ὁ ἀήρ ἦτο ἐντελῶς διαφανὴς καὶ ὅτι ἐκεῖνο, ὅπερ εἶχε κατ' ἀρχὰς ἐκληφθῆ ὡς οὐμίχλη, ἦτο ἐντύπωσις, ἢ ἐνεπίουσι ἐπὶ τοῦ δικτυοειδοῦς χιτῶνος τοῦ ὀφθαλμοῦ ἀκτινὲς ἐκ τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης προερχόμεναι. Τῷ ὄντι, ἡ θάλασσα ἀπὸ τῶν τοίχων τοῦ πλοίου μὲχρι τοῦ ὀρίζοντος ἦτο λευκοῦ, ἀλλ' ἀλαμποῦς χρώματος, διαφέροντος μὲν ἀπὸ τοῦ φορφορώδους, ὁμοιάζοντος δὲ πολὺ πρὸς τὸ χρῶμα εὐρείας χιονισμένης πεδιάδος, ἐφ' ἧς ἀντανακλώσιν αἱ ἀκτῖνες τῆς σελήνης.

Ἦτο ἀτάραχος ἡ θάλασσα, τὸ δὲ σκάφος ἀκίνητον σχεδόν, ὥστε ἡδύνατο ἕκαστος ἐν ἀνέσει νὰ θαυμάσῃ τὸ μαγικὸν ἐκεῖνο φαινόμενον, τὸ

Ι. Μέρμηρα.

ὁποῖον καὶ δι' αὐτοὺς τοὺς ναυτικούς ἦτο σπανιώτατον. Δώδεκα μίλια εἶχομεν διαπλεύσει καὶ ἐπὶ δώδεκα ὥρας, ἀπὸ τῆς δύσεως τοῦ ἡλίου μέχρι τῆς κατὰ τὴν ἐπαύριον ἀνατολῆς του, ἐξηκολουθοῦμεν νὰ πλέωμεν ἐν τῷ μέσῳ τῆς ἀχαιεύς ἐκείνης, ἧς ἡ θεὰ δὲν δύναται πρὸς ἄλλο τι νὰ παραβληθῆ ἢ πρὸς τὴν τῶν ἀπεράντων στεπεῶν τῆς Ῥωσσίας, ὅταν χιονοσκεπεῖς καταυγάζῃ αὐτὰς σεληνόφωτος νύξ.

Ὁ πλοίαρχος ἡμῶν εἶχεν ἴδει καὶ ἄλλοτε εἰς τὴν αὐτὴν θάλασσαν τὸ φαινόμενον τοῦτο, ὅπερ κοινῶς ὀνομάζεται *θάλασσα ἐκ γάλακτος*. Εἶχε δὲ ἀρχίσει νὰ συζητῆ περὶ τοῦ πράγματος μετὰ τινῶν ἀνδρῶν ἐπιστημόνων, οἵτινες εὐρίσκοντο μετὰξὺ τῶν ἐπιβατῶν. Πολλοὶ ἀπέδιδον τὸ φαινόμενον εἰς τὴν ἐπενέργειαν μακαλοστράκων, ὁμοίαν πρὸς ἐκεῖνα, ἅτινα ἐπιφέρουσι τὴν φωσφορῆσιν τῆς θαλάσσης, ἀλλ' ὁ πλοίαρχος, ὅστις εἶχε παρατηρήσει ὅτι ἐν τε τῇ Ἐρυθρᾷ θαλάσσῃ καὶ τῇ Νοτιά φύκῃ τινὰ ἀνέβαινον καθ' ὠρισμένης ἐποχῆς εἰς τὴν ἐπιφανείαν καὶ ἐχρωμάτιζον διαφοροτρόπως τὰ ὕδατα, ἐξήνεγκε γνώμην ὅτι τὸ γαλακτώδες χρῶμα δὲν προήρχετο ἐκ ζωϊκῆς, ἀλλ' ἐκ φυτικῆς μᾶλλον ἐπιδράσεως.

Ἐτυχε νὰ ἔχω ἐγὼ πρόχειρον μικροσκόπιον, προέτεινον λοιπὸν νὰ παρατηρήσωμεν διὰ τούτου τὸ ὕδωρ. Πραγματικῶς ἠντλήσαμεν ὕδωρ διὰ διαφόρων μηχανικῶν μέσων εἰς διάφορα βάθη. Ὅλα τὰ δείγματα τοῦ ὕδατος εἶχον τὸν αὐτὸν βαθμὸν θερμότητος καὶ τὴν αὐτὴν πυκνότητα· τὸ τελευταῖον μόνον, ὅπερ ἐξητάσαμεν, περιεῖχε καὶ στοιχειῶν τι ἰδιαιτέρον. Παρατηρήσαντες δὲ τοῦτο εἰς τὸ φῶς εἶδομεν ὅτι ὁμοιάζε πολὺ πρὸς ἀσβεστόνερρον, ἐντὸς τοῦ ὁποίου διεκρίνετο πληθὺς σωματιδίων *μη διαφανῶν*, εἰς τὸ σκότος ὅμως τὸ ρευστὸν ἐφαίνετο διασχιζόμενον ὑπὸ μεγάλου πλήθους μικρῶν ῥαβδίων *στιλπνῶν*, ἅτινα ἤρχίζον νὰ κινῶνται ἅμα τις ἐνέθετε τὴν χεῖρα ἐντὸς τοῦ ὕδατος ἢ ὀλίγον ἐτάρακτεν αὐτό. Τὰ μικρὰ ταῦτα σώματα διάφορα κατὰ τὸ μήκος ἐπαρουσίαζον κατ' ἴσας ἀποστάσεις κόμβους, ὁμοίους πρὸς τοὺς τῆς ῥίζης τῆς ἰπέκας. Ἐνεκα τῆς μεγάλης αὐτῶν κινητικότητος καὶ τῆς λεπτότητός των δὲν ἦτο μὲν εὐκόλον νὰ τὰ συλλάβῃ τις διὰ τῆς χειρὸς, κατάρθωσα ὅμως νὰ κάμω, ὥστε νὰ ἐναποθεθῶσι τινὰ λείψανα ἐπιτινος κομματίου ὑφάσματος, ὅπερ μετεχειριζόμενος ὡς στραγγιστήριον. Ταῦτα τὰ ἐξήτασα κατὰ πρῶτον διὰ γυμνοῦ τοῦ ὀφθαλμοῦ, ἦσαν δὲ στιλπνά, πηκτοειδῆ, ἀλλὰ λεπτότατα· ἦτο ἀδύνατον νὰ τὰ ἐγγίση τις χωρὶς νὰ τὰ σπάσῃ. Ἐβηκα τινὰ ἐξ αὐτῶν μετὰξὺ δύο ὑαλίνων πλακῶν, ἃς ἐφήρμοσα εἰς τὸ ἄκρον τοῦ μικροσκοπίου. Ἀὐτὸν εἰς ἐλαφρὰν μεγέθυνσιν διέκρινα καθαρὰ φυτικούς κυλούς, τῶν ὁποίων οἱ κανονικοὶ ῥόζοι ἦσαν βλαστάρια μὲ φύλλα πρωτοφυῆ. Βοῦν εἰς μεγαλύτερον μεγέθυνσιν διέκρινα κολλοειδῆ οὐ-